

Strategie de prevenire și combatere a fenomenului de plagiat la Universitatea Maritimă din Constanța

1. Legislație relevantă și principii generale

- *Legea Educației Naționale nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 206 din 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 8 din 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Hotărârea Guvernului nr. 681 din 2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordinul nr. 5110 din 2018 privind aprobarea standardelor naționale minimale pentru acordarea titlului de doctor;*
- *Ordinul nr. 5229 din 2020 pentru aprobarea metodologiilor referitoare la acordarea atestatului de abilitare, acordarea titlului de doctor, precum și la soluționarea sesizărilor cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat;*
- *Ordinul nr. 5255 din 2021 privind verificarea respectării eticii și deontologiei universitare în elaborarea tezelor de doctorat din perioada 1990-2016;*
- *Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de Etică a Universității Maritime din Constanța;*
- *Carta Universității Maritime Constanța din 2021 și Codul de etică și deontologie profesională (Anexa a Cartei UMC);*

În conformitate cu:

art. 1. (4) din Carta Universității Maritime Constanța , aceasta este o universitate publică acreditată cu calificativul „Grad de încredere ridicat” care “promovează cercetarea avansată și oferă programe de studii de înaltă calitate în domeniul științelor ingineresti cf. art.5 (1)”.

“Codul de etică și deontologie profesională al Universității Maritime din Constanța [conform Cartei UMC, art.84] are la bază următoarele principii fundamentale: libertatea academică, competența și profesionalismul, integritatea, onestitatea intelectuală, loialitatea și responsabilitatea”.

UMC susține etica și deontologia universitară și de cercetare la toate nivelurile: cadre didactice, studenți din ciclul de licență, master și doctorat. Strategia de prevenire a fenomenului de plagiat din UMC se constituie ca instrument de prevenire, evitare și diminuare a acestuia.

2. Obiective

Obiectivul principal este prevenirea și combaterea fenomenului de plagiat, prin creșterea considerației pentru etica și deontologia profesională. *Codul de etică și deontologie profesională* [cap I.4 Onestitatea intelectuală] din Carta universitară reprezintă un reper de dezvoltare a relațiilor etice în mediul profesional și implică toți membrii comunității universitare- studenți, masteranzi, doctoranzi, cadre didactice personal didactic auxiliar, personal nedidactic.

Prezenta strategie vizează implementarea eficientă a mecanismelor de control, monitorizare și sancționare care să prevină și să reducă fenomenul plagiatului.

3. Responsabilități

Senatul monitorizează abaterile de la etica universitară atât din proprie inițiativă cât și ca urmare a datelor incluse în Raportul Comisiei de etică a UMC, prezentat anual în plenului Senatului.

Rectorul universității monitorizează permanent etica și deontologia academică. În *Raportul anual privind starea universității* se face obligatoriu referire și la situația respectării eticii și deontologiei universitare. Rectorul universității poate propune măsuri de consolidare a eticii și deontologiei universitare pe baza informațiilor proprii sau a constatărilor din Raportului Comisiei de etică.

Comisia de etică a Universității Maritime din Constanța “este o structură deliberativă, fără personalitate juridică, independentă în exercitarea atribuțiilor ce îi revin, în raport cu Senatul universitar, Rectorul și Consiliul de Administrație. Comisia funcționează în baza prevederilor *Legii Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*, a *Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare* și a *Cartei Universității Maritime Constanța* care include Codul de etică și deontologie profesională”.

Comisia de etică universitară are următoarele atribuții:

- “analizează și soluționează abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie universitară;
- realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă Rectorului, Senatului universitar- acest Raport se constituie ca document public;
- contribuie la elaborarea Codului de etică și deontologie universitară, care se propune Senatului universitar pentru adoptare și includere în Carta universitară;
- atribuțiile stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- alte atribuții prevăzute de lege sau stabilite conform Cartei universitare”.

Referitor la fenomenul de plagiat, Comisia de etică are competența de a investiga și sancționa această abatere de la etica cercetării. Rolul Comisiei este și unul activ, de educare, prevenire și conștientizare a comunității academice cu privire la această abatere gravă de la etica universitară.

Consiliul facultății, împreună cu Decanul, Directorii departamentelor și Directorul Școlii Doctorale din facultate, răspund de asigurarea calității și de respectarea eticii universitare. Aceștia pot constitui comisii de analiză a unor abateri de la etica cercetării, inclusiv privind suspiciunile de plagiat, și propun măsuri de sancționare.

Școala doctorală este competentă să ia măsuri pentru prevenirea și sancționarea abaterilor de la normele eticii științifice, profesionale și universitare, conform *Regulamentului de organizare și funcționare a studiilor de doctorat și a Codului de etică și deontologie profesională al UMC*. Conducătorii de doctorat au obligația de a informa studentul doctorand cu privire la etica cercetării și de a verifica respectarea acesteia, mai ales respectarea regulilor anti-plagiat în redactarea tezei de doctorat. Situațiile de plagiat identificate sunt investigate, soluționate și sancționate de Școala doctorală sau de Comisia de etică, pe baza sesizării sau autosesizării.

UMC a impus reguli clare privind respectarea normelor de etică a cercetării. Art. 30. din *Regulamentul de organizare și desfășurare a*

studiilor universitare de doctorat, prevede: “Studentul-doctorand are următoarele obligații în timpul desfășurării ciclului studiilor universitare de doctorat:

lit. l) să respecte standardele de calitate și de etică profesională;

și

lit. m) să răspundă în condițiile legii în cazul unor fraude academice, al unor încălcări ale eticii universitare, al unor abateri de la buna conduită în cercetarea științifică, inclusive al plagiatului”.

Art. 39. (4) reiterează răspunderea legală pentru plagiat în solidar a conducătorului de doctorat și a studentului doctorand: “Conducătorul de doctorat răspunde împreună cu autorul tezei de respectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv de asigurarea originalității conținutului, potrivit prevederilor legislației în vigoare”.

Procedura de susținere publică a tezei de doctorat în IOSUD- UMC stipulează obligativitatea verificării tezei de doctorat prin analiza similitudinilor. Teza de doctorat nu poate fi susținută în fața comisiei de îndrumare în lipsa Raportului de similitudine.

Având în vedere Ordinul ministrului educației nr. 5255 din 2021, Școala Doctorală de Inginerie Mecanică și Mecatronică organizează procesul de verificare a respectării eticii și deontologiei universitare în elaborarea tezelor de doctorat, prin analiza tuturor tezelor de doctorat susținute în perioada ianuarie 1990 - iunie 2016.

4. Măsuri pentru întărirea prevenirii și sancționării plagiatului

Școala doctorală, prin intermediul conducătorilor de doctorat, informează studentul doctorand cu privire la etica cercetării și verifică respectarea acesteia atât în derularea programului de pregătire universitară avansată și programului de cercetare în cadrul studiilor de doctorat, cât și pe parcursul redactării tezei de doctorat. Astfel, Planul de învățământ al Programului de pregătire bazat pe studii universitare avansate conține obligatoriu disciplina *Etică și integritate academică*.

Comisia de îndrumare a studentului doctorand trebuie să aibă o contribuție crescută în direcția informării studentului doctorand referitor la aspecte de etică și deontologie universitară în cadrul Programului de pregătire bazat

pe studii universitare avansate și a Programului individual de cercetare științifică.

Originalitatea lucrărilor științifice și a tezelor de doctorat se verifică, în conformitate cu *Procedura de susținere publică a tezei de doctorat în IOSUD- UMC*, cu ajutorul unui soft anti-plagiat recunoscut CNATDCU. Fiecare student doctorand, sub coordonarea conducătorului de doctorat, solicită verificarea gradului de similitudine a lucrărilor științifice și a tezei de doctorat. Școala Doctorală va monitoriza și evalua permanent aceste practici la nivel doctoral prin aplicarea mecanismelor de asigurare a calității.

Se va solicita feedback regulat din partea studenților doctoranzi în ceea ce privește funcționarea mecanismelor etice, ca parte a proceselor de asigurare a calității. De asemenea, se recomandă includerea în raportul anual al Comisiei pentru Evaluarea și Asigurarea Calității (CEAC) a unui capitol legat de activitatea în Școala doctorală.

Sesizările punctuale privind plagiatul, adresate Comisiei de etică, vor fi rezolvate conform procedurii de soluționare din Regulamentul comisiei și vor fi evidențiate în raportul anual al acesteia. Raportul anual al Comisiei de etică va conține recomandări rezultate din activitatea de soluționare a sesizărilor privind plagiatul. Acestea constituie exemple de riscuri sau de bune practici, după caz, pentru comunitatea academică.

Comisia de etică va face cunoscute studii de caz care să exemplifice rezolvarea unor situații concrete și metode prin care încălcările regulilor etice în cercetare poate fi evitată.

5. Implementarea strategiei de prevenire și combatere a fenomenului de plagiat în Universitate

I. Inventarierea tezelor de doctorat din perioada 1990-2016 (octombrie 2021 - martie 2022) și se vor identifica

Aceasta activitate are ca scop stabilirea stării materiale și a locului în care se află cele 42 de teze susținute în acest interval de timp [arhiva universității, biblioteca universitară, Școala Doctorală]:

- tezele care există numai în format fizic;
- tezele care există și pe suport electronic.

Se va analiza starea fizică și starea pe suport electronic a tezelor și se vor inventaria alte caracteristici ale acestora, necesare în etapele ulterioare.

II. Realizarea unei biblioteci/platforme digitale a tezelor de doctorat susținute în UMC în perioada ianuarie 1990 - iunie 2016 (în luna martie 2022)

Se va elabora o procedură privind digitalizarea tezelor de doctorat într-un format standardizat, care să permită verificarea ulterioară a acestora, inclusiv prin folosirea soft-urilor de stabilire a gradului de similitudine cu surse publicate până la data susținerii publice a tezei.

III. Verificarea anti-plagiat a tuturor tezelor de doctorat susținute la UMC în perioada ianuarie 1990 - iunie 2016, identificarea tezelor care necesită o analiză aprofundată și elaborarea rezoluțiilor asociate acestora (perioada martie-iulie 2022)

În această etapă, se va face verificarea cu ajutorul unui soft anti-plagiat profesionist recunoscut CNATDCU, a tuturor tezelor de doctorat susținute la UMC în perioada ianuarie 1990 - iunie 2016.

Ulterior se va face analiza detaliată a acelor teze de doctorat care, în urma analizei prin sistemele de soft anti-plagiat, ridică suspiciuni privind originalitatea. Școala doctorală va înainta CSUD un raport detaliat cu privire la respectarea/nerespectarea eticii, calității și deontologiei universitare la nivelul tezelor de doctorat verificate.

CSUD va sintetiza informația primită de la Școala doctorală într-un Raport detaliat cu privire la respectarea/nerespectarea eticii și deontologiei universitare la nivelul tezelor de doctorat verificate, Raport care va fi înaintat Ministerului Educației.

În cazul în care se constată abateri de la etica și deontologia universitară este sesizată, în conformitate cu legislația în vigoare, Comisia de etică din cadrul UMC, iar Ministerul Educației va fi informat în acest sens. În conformitate cu Art.1 (3) al Ordinului 5255/2021, pentru ducerea la

indeplinire a strategiei, in cadrul Comisiei de etică se va forma un colectiv care, impreună cu secretariatul Școlii doctorale, va avea atribuțiile de la punctele I,II și III.

Plecând de la aceste etape se vor stabili investițiile necesare, cheltuielile de personal aferente și alte cheltuieli specifice.

7. Dispoziții finale

Prezenta strategie își produce efectele începând cu data aprobării de către Consiliul de Administrație al UMC- 6 octombrie 2021.